Vid provbelastningen skall belastning och deformationer mätas. För detta krävs kalibrerade kraftgivare och ett fristående referenssystem med mätklockor eller elektriska lägesgivare. Oljetrycket i domkraften bör mätas med manometer och registreras som kontroll- och säkerhetsåtgärd men ger inte tillräcklig noggrannhet i kraftmätningen. Deformationsmätning bör utföras i minst 4 diametrala punkter så att eventuell snedsättning registreras.

9.9.3 Utförande

Provbelastningen skall föregås av noggrann planering. Detta gäller inte minst inblandad personal, eftersom provbelastningen kan bli utdragen i tiden. Det är väsentligt att all personal är informerad om innebörden av försöket och vad som krävs, när laststeg skall avslutas och nya läggas på samt när försöket skall avslutas, så att inga misstag görs som äventyrar utvärderingen.

Figur 9.57 Installation av mätsystem vid en serie stora plattförsök.

Provplattorna utgörs ofta av betong som gjuts direkt mot marken. Om stålplattor används skall plattan vara tillräckligt styv i sig själv eller förses med ett lastöverförande styvt mellanlägg. Marken under plattan planas som regel av och det är mycket viktigt att detta görs försiktigt så att ytskiktet under plattan inte luckras upp. I finjord och sand samt annan jord med finjordsinslag är det viktigt att ytskiktet därefter inte får torka ut eller suga vatten innan plattan påförs. Plattförsök utförs ofta i botten av schaktgropar som schaktas ned till aktuellt grundläggningsdjup. Innan schaktningen påbörjas skall eventuella behov av grundvattensänkning eller länspumpning utredas och förberedas. Schaktgroparnas bottnar måste dessutom skyddas mot vatten från nederbörd. Om någon återfyllning sker runt plattan skall återfyllningsmaterialet beskrivas med avseende på sammansättning, densitet och uppskattade hållfasthetsegenskaper.

Under försöket skall referenssystemet skyddas mot mekaniska störningar samt direkt solbestrålning. Det är även viktigt att kontrollera att inte hävning av jorden runt förankringsstag påverkar referenssystemet.

Provbelastningen utförs med konstanta laststeg, normalt motsvarande 1/20 till 1/10 av antagen brottlast. Varje laststeg skall normalt verka lika lång tid. Tiden för varje laststeg beror på sammansättningen i jorden. I grövre friktionsjord är en vanlig varaktighet för varje laststeg ca 16 minuter men i finkornig jord kan